

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*Wishing the Imahot a
Happy Mother's Day*

Mrs. Yael Weil
לי ניסן תשע"ו • May 8, 2016

1) בראשית פרשת לך לך פרק טז

- (א) וְשָׂרִי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לּוֹ וְלֵה שִׁפְחָה מִצְרַיִת וּשְׁמָהּ הָגָר
 (ב) וַתֹּאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם הִנֵּה-נָא עֲצֹרֵנִי יִקְוֶה מִלְּדַת בְּאִנָּא אֶל-שִׁפְחָתִי אוּלַי אֲבָנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרִי
 (ג) וַתִּקַּח שָׂרִי אֵשֶׁת-אַבְרָם אֶת-הָגָר הַמִּצְרַיִת שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשְׂרֵי שָׁנִים לְשִׁבְתֵּי אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתֵּתֶן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה
 לֹא לְאִשָּׁה
 (ד) וַיְבִיא אֶל-הָגָר וַתְּהַר וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ וַתִּקַּל גְּבוּרָתָהּ בְּעֵינֶיהָ
 (ה) וַתֹּאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נִתְמִי שִׁפְחָתִי בְּחִיקֶךָ וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ וַאֲקַל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יִקְוֶה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ

2) רש"י בראשית פרשת לך לך פרק טז

(ב) אוּלַי אֲבָנָה מִמֶּנָּה - לימד על מי שאין לו בנים שאינו בנוי אלא הרוס

3) רמב"ן בראשית פרשת לך לך פרק טז

- (ו) וַתַּעֲנֶה שָׂרִי וַתְּבַרַח מִפְּנֵיהָ - חטאה אמנו בענוי הזה, וגם אברהם בהניחו לעשות כן, ושמע ה' אל ענייה ונתן לה בן
 שיהא פרא אדם לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני הענוי

4) בראשית פרשת חיי שרה - תולדות פרק כה

(כא) וַיַּעֲתֶר יִצְחָק יִלְקָח לְנִכְח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָה הוּא וַיַּעֲתֶר לּוֹ יִקְוֶה וַתְּהַר רַבְּקָה אִשְׁתּוֹ

5) בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת תולדות פרשה סג

- לנכח אשתו מלמד שהיה יצחק שטוח כאן והיא שטוחה כאן, אמר לפני הקב"ה רבונו של עולם כל בנים שאתה
 עתיד ליתן לי יהיו מן הצדקת הזו, אף היא אמרה כן
 כי עקרה היא ר' יודן בשם ר' שמעון בן לקיש עקר מטריין לא היה לה וגלף לה הקב"ה עיקר מיטריין

6) בראשית פרשת ויצא פרק כט

- (לא) וַיֵּרָא יִקְוֶה כִּי-שָׁנוּאָה לָאָה וַיִּפְתַּח אֶת-רִחְמָהּ וַרְחַל עֲקָרָה
 (לב) וַתְּהַר לָאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי-רָאָה יִקְוֶה בְּעֵינָי כִּי עָתָה יֵאָהֲבֵנִי אִישִׁי
 (לג) וַתְּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן כִּי-שָׁנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֵּן-לִי גַם-אֶת-זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן
 (לד) וַתְּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ הַפְּעַם יָלְדָה אִישִׁי אֵלַי כִּי-יִלְדֵתִי לּוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לְוִי
 (לה) וַתְּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ הַפְּעַם אוֹדָה אֶת-יִקְוֶה עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֵד מִלְּדוֹת

7) בראשית פרשת ויצא פרק ל

- (א) וַתֵּרָא רַחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רַחֵל בְּאֶחָתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב הִבְהִילֵי בָנִים וְאִם-אֵין מִתָּה אָנֹכִי
 (ב) וַיַּחֲרֹף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר-מָנַע מִמֶּךָ פְּרִי-בֶטֶן
 (ג) וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי בִלְהָה כֹּא אֵלֶיהָ וַתֵּלֶד עַל-יְבִרְפִי וְאֲבָנָה גַם-אָנֹכִי מִמֶּנָּה

8) רש"י בראשית פרשת ויצא פרק ל

אשר מנע ממך - את אמרת שאעשה כאבא, אני איני כאבא, אבא לא היו לו בנים אני יש לי בנים, ממך מנענ ולא ממני

The two names “woman” (*isha*) and “Eve” indicate two purposes. The first teaches that woman was taken from man, stressing that like him you may understand and advance in the intellectual and moral field just as did the matriarchs and many righteous women and prophetesses and as the literal meaning of Proverbs 31 about “the woman of worth” (*eshet hayil*) indicates. The second alludes to the power of childbearing and rearing children, as is indicated by the name Eve—the mother of all living. A woman deprived of the power of childbearing will be deprived of the secondary purpose and be left with the ability to do evil or good like the man who is barren. Of both the barren man and woman Isaiah (56,5) states: “I have given them in My house and in My walls a name that is better than sons and daughters,” since the offspring of the righteous is certainly good deeds (see Rashi on Gen. 6, 9). Jacob was therefore angry with Rachel when she said, “Give me children or else I die,” in order to reprimand her and make her understand this all-important principle that she was not dead as far as their joint purpose in life because she was childless, just the same as it would be, in his case, if he would have been childless.

10) בראשית רבה (וילנא) פרשת ויצא פרשה עא

ז [ל, ב - ג] ויחר אף יעקב ברחל, רבנן דרומאה בשם ר' אלכסנדר ב"ר ר' יוחנן אמר (איוב טו) החכם יענה דעת רוח, זה אברהם, (בראשית טז) וישמע אברם לקול שרי, וימלא קדים בטנו, זה יעקב, ויחר אף יעקב ברחל ויאמר וגו', א"ל הקב"ה כך עונים את המעיקות חייך שבניך עתידים לעמוד לפני בנה, ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן, ממך מנע ממני לא מנע, אמרה לו כך עשה אביך לאמך לא חגר מתניו כנגדה, אמר לה אבי לא היה לו בנים אבל אני יש לי בנים, אמרה לו וזקינך לא היה לו בנים וחגר מתניו כנגד שרה, אמר לה יכולה את לעשות כשם שעשתה זקנתי, אמרה לו מה עשתה אמר לה הכניסה צרתה לתוך ביתה, אמרה לו אם הדבר הזה מעכב הנה אמת בלהה בא אליה ואבנה גם אנכי, מה זו נכנית על ידי צרתה אף זו נכנית על ידי צרתה, ותאמר רחל דנני אלהים, דנני וחייבני דנני וזכני, דנני וחייבני שנאמר ורחל עקרה, דנני וזכני שנאמר ויתן לי בן, על כן קראה שמו דן, בכל מקום שנא' על כן מרובה באוכלוסין.

11) תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סד עמוד א

א"ר יצחק מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים